

Uddannelse

Noget ved musikken

SIDE 3

En stor familie

SIDE 7

Overvandt fordomme

SIDE 10

INDHOLD

4 Just in time

5 Målet er egen butik

6 Vild med store maskiner

7 En stor familie

8 Reklamefotograf: værd at vente på

10 Ikke kun et kvindefag

11 Landets største arbejdsplads søger elever

Uddannelse

Ekstra Bladet Annoncetillæg
Produktion Tegnestuen EB Salg
Tekst Steen Blendstrup

SÅ ER DET HELLER IKKE VÆRRE

Vi har alle hørt, at der er krise. Vi ved alle, at mange virksomheder skærer ned og måske ikke er så flinke til at tage elever/lærlinge ind.

Men så er det altså heller ikke værre. Der er fortsat behov for uddannet arbejdskraft til at tage over, og de unge udfylder en vigtig funktion på arbejdspladserne.

Indrømmet: Efter byggeboomet, der brat sluttede for et år siden, kan det være svært at få opfyldt drømmen om at blive tømrer, murer eller noget andet inden for byggeriet. Men der er mange andre steder at gå hen, hvis blot man er lidt åben over for sine fremtidsmuligheder. Sagen er, at ungdomsårgangene er små, og de 'store' årgange er på vej mod pensionen. Er du uddannelsessøgende, så har du faktisk gode odds! Der tales om udgiftsloft for kommunerne, men der er stadig en offentlig service, der

skal udføres. Elever, der skal undervises. Ældre, der skal plejes. Ejendomme, der skal vedligeholdes. I Københavns Kommune for eksempel, hvor man aktuelt arbejder med at finde 500 EKSTRA praktikpladser. Det siges, at forbruget er faldet, men der er stadig kunder, der skal betjenes i supermarkedet, i modebutikken eller i Jysk – som søger ikke mindre end 100 elever i år! Man behøver heller ikke at 'nøjes'. Der er plads til at drømme. Fotografen har brug for en assistent og den plads fyldes typisk

af en elev. Man kan også drømme om at 'blive noget ved musikken'. De kreative brancher kan forekomme som et fjernt mål, der er forbeholdt smukke mennesker med gyldne stemmer i talentprogrammer på TV. Men for hver stjerne er der snevis af 'vandbærere' – teknikere, assistenter, managere, reklamefolk og meget andet. Vejen ind i disse brancher kan ofte være et fritidsjob eller frivilligt arbejde ved siden af skolen. Det gælder om at skabe sig et netværk.

Og du har måske allerede et netværk: Dine venner, dine forældre, dine forældres venner, dine venners forældre og selvfølgelig dine virtuelle venner på Facebook og andre sociale netværk. Lad være med at stirre dig blind på lukkede døre, fordi du kun tænker på et eller to forskellige jobs. Der er tusindvis af muligheder – og der er brug for masser af elever.

NOGET VED MUSIKKEN

Det lyder som en kliché fra en dårlig selvbiografi, men Maria Lundberg Baré startede faktisk sin karriere inden for musikbranchen med at stå i garderoben på spillestedet Templet. Det sidste kapitel er heller ikke skrevet endnu, men hun er godt på vej med den ret nye uddannelse som Music Manager.

Musik og sang har altid fyldt meget i Marias liv, men også det, der foregik bag tæppet, har haft hendes interesse. Derfor kom hun på spillestedet Templet i Lyngby, hvor lederen en dag spurgte, om hun havde lyst til at være frivillig. Det havde hun, så hun startede i garderoben som 15-årig.

- Så snart jeg fyldte 18, kunne jeg begynde at stå i baren, fortæller Maria. - Jeg kom også i bestyrelsen, og efter nogle år endte det med, at jeg blev tilbudt ansættelse som daglig leder. Det var så første gang, jeg fik løn, da det er det eneste lønnede job på Templet.

Eksamen og erfaring

I mellemtiden havde hun taget studentereksamen og været på Den Rytmiske Højskole i Vig. Mange af hendes kammerater der forsøgte at realisere deres musikdrømme ved at søge ind på Rytmisk Musikonservatorium, og det var ved at surfe på deres hjemmeside, at Maria stødte på uddannelsen Bachelor of Arts i Music Management.

Hendes indgangsvinkel er således ikke meget forskellig fra hendes medstuderendes. De fleste, der søger ind på uddannelsen, har nemlig en eller anden baggrund i branchen. Og et talent for den. Som for andre kulturuddannelser optages man ikke alene på karaktergennemsnit, men efter en optagelsesprocedure, hvor man skiller de bedst egnede ud. Man ansøger ud fra motivation, erfaring og mål og skal give et personligt essay om, hvad man vil med branchen. En gymnasial uddannelse med gode karakterer i sprog og matematik er dog nødvendig for at kunne følge pensum.

Optagelsesprøve

- Der 12-18 ansøgere, der bliver kaldt til optagelsesprøve, hvor man bliver delt op i grupper og får stillet én opgave, fortæller Maria. - Her skal man både vise, at man forstår at samarbejde og at holde på sine egne meninger. Mens man arbejder bliver grupperne observeret af censorer, der tager notater. Ja, det kan godt være en lidt stressende oplevelse at blive kigget over skulderen. Man slutter af med en samtale på baggrund af ansøgningen, og så vurderes det samlede indtryk.

Man får først endelig besked en måneds tid efter. Music Management er en fuldtidsuddannelse og er SU-berettiget, mens praktikopholdene til gengæld som udgangspunkt ikke er lønnede.

Købmandsuddannelse

- Det er en blanding af teoretiske fag og praktisk arbejde, men selv om vi ligger sammen med de andre kunstuddannelser på Holmen,

så er det en på mange måder en 'købmandsuddannelse', påpeger Maria. - Vi ser på musikken som et produkt og hvordan, vi bedst muligt kan hjælpe den fremad. Det vil sige, at uddannelsen blandt andet indeholder økonomi, musikjura, virksomhedsstrategi, organisation, iværksætteri og innovation. Men der er også en kreativ del som musikforståelse, for man skal have et fælles sprog, når man skal arbejde med musikerne, en forståelse for, hvad der f.eks. skal ligge bag, at man udvælger ét nummer til en single til radiostationerne frem for et andet...

Musikbranchen, som stadig er domineret af folk, der er kommet til uden nogen særlig uddannelse og har lært faget på den hårde måde, var måske lidt skeptisk i begyndelsen, men nu er det ikke så svært at finde praktikvirksomheder. Maria selv har delt sin praktik, dels hos pladeselskabet Universal Music, dels som manager for gruppen og hjemmesiden Kinski.dk, hvorfra musikken frit kan downloades.

- Andre har arbejdet for festivaler, spillesteder, kulturorganisationer eller reklamebureauer - alt sammen virksomheder som har med musik administration at gøre, fortæller Maria. - De fleste af os havde et netværk i branchen i forvejen, og ellers får man det hurtigt. Vi har mange gæsteforelæsere, og da vi kun er seks eller syv på en årgang, lærer de hurtigt vores ansigter at kende. Mange har fundet praktikplads, hvor de i forvejen havde

et studiejob, andre har selv taget kontakt til relevante virksomheder. Det har ikke været så svært, for Music Management uddannelsen har et godt ry allerede.

Man skal selv råbe op

- Det er vigtigt, at man bliver 'brugt', når man er ude i praktik, fortsætter hun. - Man skal ikke bare være en lille mus, der sidder i hjørnet. Men man skal selv råbe lidt op. Jeg tror, det er vigtigt at få afstemt ens forventninger til praktikken med virksomheden, inden man starter, så man ved, hvad der er af arbejdsopgaver. Selv synes jeg, at jeg har fået stor indsigt gennem praktikken. Jeg er blevet taget seriøst.

Lige nu skriver Maria Lundberg Baré på sit bachelorprojekt (mens hun stadig har 10-15 ugers ugent-

ligt studiejob hos Universal Music), og afslutter den tre-årige uddannelse til sommer. Hvad der skal ske bagefter, er hun ikke helt sikker på:

- Fra flere af de studerendes side er der ønske om, at der bliver lavet en overbygning, så det bliver en kandidat-uddannelse, men den findes ikke endnu. Måske finder jeg et job i branchen, måske læser jeg videre. Det kunne være Kommunikation og psykologi på RUC. I hvert fald noget, der bygger videre på Music Management.

Du kan læse mere om Music Management på www.rmc.dk, hvor du også kan læse om de musiske og tekniske linjer og den nye sangskriver-uddannelse.

JUST IN TIME

Nej, mekanikeren har aldrig den rigtige reservedel hjemme. Han ringer efter den! Og så er det op til Sheila Hvidt-feldt og hendes kolleger hos Lyddæmpercentralen at sørge for, at den bliver fundet frem og leveret inden for nogle timer. Det er et spørgsmål om logistik.

Sheila og hendes kolleger tilhører et erhverv, som for de fleste af os er næsten usynligt. Fra automekanikeren, som Lyddæmpercentralen servicerer, til supermarkedet til fabrikken gælder det, at man ligger inde med mindre og mindre lager, men hele tiden får fyldt op fra leverandører eller et centralt lager. Det kræver ikke blot transport, men også styring. Det er her logistikken kommer ind i billedet.

- Da jeg gik i 10. klasse skulle jeg skrive om, hvad jeg gerne ville være, fortæller hun. - En kammerat var begyndt på Lager &

Transport og foreslog, at logistik-uddannelsens måske var noget for mig, så det undersøgte jeg.

Spinkel pige – stort kørekort

- Undervejs har jeg bygget ovenpå – bl.a. med stort kørekort - og i det hele taget har man ændret på forløbet, så jeg nu er blandt de første, der tager lager- og terminaluddannelsen. Med mine tilvalg bliver min uddannelse et halvt år længere end lager & terminal egentlig er normeret til.

Det er ganske godt klaret, når man tager i betragtning, at hun som 17-årig ikke engang havde kørekort, da hun startede grundforløbet på TEC Hvidovre.

Sheila griner: - Jeg var den eneste pige på holdet... og den eneste, der bestod i første omgang! Men det er sjovt at kunne sætte sig bag rattet i en stor lastbil.

Nu satser jeg på også at få hængerkort. Det giver mig flere valgmuligheder senere hen både at være chauffør og have styr på logistikdelen

Som en spinkel pige svarer hun bestemt ikke til billedet af en lastvognschauffør, men det billede bør måske også revideres.

- Det er noget skolen går op i. Det er grunden til, at vi har undervisning i sundhed og ergonomi. Det hele behøver jo ikke gå op i dårlig junkfood.

Den rigtige reservedel til rette tid

Interessen for biler har Sheila altid haft, men den er ikke blevet

mindre af, at den praktiske del af hendes uddannelse ligger hos Lyddæmpercentralen i Hillerød ("Ja, jeg er også begyndt at reparere min egen bil"). Herfra ekspederes på tre daglige ture reservedele til mange hundrede autoværksteder i Nordsjælland. Opgaverne spænder fra kundeekspedition i butikken til at finde varer på lageret, til fakturering. En vigtig opgave er at tage mod ordrer per telefon og finde de korrekte reservedele til den model, mekanikeren arbejder på – og vel at mærke sikre at de kommer hurtigt frem. Her er computeren et uundværligt redskab til at få overblik over de mere end 100.000 varenumre på lageret – og over, hvilke leverandører, der ellers har den ønskede reservedel.

- Hvis mekanikeren har skilt bilen ad for at finde problemet og bestiller en reservedel, så skal han vide, om han skal lade den stå, indtil reservedelen kommer, eller om han skal lukke den midlertidigt og tage fat på den næste.

Fleksibel uddannelse

Hvad fremtiden angår, er Sheila Hvidtfeldt indstillet på måske at bygge videre på sin uddannelse eller at anvende den i lagerstyring inden for andre brancher, hvis ikke det viser sig, at hun kan få en stilling hos Lyddæmpercentralen (hvor indehaver Michael Bendtsen er meget tilfreds med hendes indsats).

- Det er en fleksibel uddannelse, der kan bruges mange steder. Lige nu er lager- & terminaluddannelsen helt ny, så jeg skal selv ud og forklare, hvad jeg kan tilbyde ude i virksomhederne.

MÅLET ER EGEN BUTIK

Det startede med Frederik Wiecker Høyers interesse for cykling (BMX) og er foreløbig endt med en uddannelse som cykelmekaniker. Men målet er klart: At åbne egen cykelforretning.

- Jo, selvfølgelig er de fleste cykelforretninger enmandsfirmaer, men man får snakket meget med kunderne. Det er et arbejde med mennesker, så man kommer ikke til at kede sig, mener Frederik Wiecker Høyer. – Uddannelsen dækker også det hele; salg, service, reparation og markedsføring. Vi har det på skolen, men man lærer også meget som elev i butikken. Da Frederik gik ud af 9. klasse begyndte han egentlig på grundforløbet som bygningssnedker, men han interesserer sig for cykelsport og har mange kammerater, der er begyndt som cykelmekanikere, så der var ikke så langt til tanken om at skifte til den uddannelse.

Gode fremtidsudsigter

- Jeg havde været arbejdsdreng hos en cykelsmed i forvejen, så jeg kunne en del allerede inden jeg startede uddannelsen hos Urania Cykler, fortæller han. – Selvfølgelig kan man specialisere sig på visse typer af cykler, racercykler f.eks., men det bedste er at blive udlært et sted, hvor man arbejder med et bredt udvalg. - Det er måske heller ikke så dumt at skifte uddannelse, fortsætter Frederik. – Her under finanskrisen er der vel stadig råd til en cykel, vi har fået bedre cykelveje her i København, og jeg tror også at folk tænker på klimaet. Så

generelt er fremtidsudsigterne gode. Uddannelsen som cykelmekaniker tager 3 år og 3 måneder inklusive et halvt års grundforløb og fire skoleophold á 4 uger i løbet af uddannelsen. Resten foregår i praktik hos en

cykelforhandler. Når Frederik er færdig med uddannelse om et lille år, er hans plan at søge ind hos militæret som samarit. Derefter gælder det om at spare op, så han kan starte sin egen butik.

VILD MED STORE MASKINER

Du kan ikke blive uddannet til flyttemand... men du kan blive uddannet til godschauffør, og det er det, Niels Lunde på 24 er i gang med i det velrenommerede Møbeltransport Danmark. Og det handler om meget mere end teenagere, der flytter til deres første 1-værelses.

I princippet er det en uddannelse man kan cykle ind til. Både almindeligt kørekort, stort kørekort, truck certifikat, kran-certifikat og hængerkort indgår i uddannelsesaftalen. Niels Lunde havde nu kørekortet, da han startede, men han havde også forinden været omkring grundforløbet i en række håndværk inden for byggeriet.

- Men det sagde mig ikke rigtig noget, siger han.
- Jeg er mere til store maskiner. Jeg er vild med lastbiler. Og så giver det en mulighed for at se lidt af verden.

Også på udlandstur

Godschauffør-uddannelsen dækker også langturschaufførerne, og selv i et flyttefirma som Møbeltransport Danmark er der mulighed for at køre Europa tyndt.

- Det er en del af uddannelsen, at vi kommer på et par ture til udlandet, forklarer Niels. - Men også her i firmaet kører vi en del til udlandet. Nogle vil gerne, fordi det giver gode penge, andre vil helst ikke, fordi det kan være svært at få til at passe med familien.

Selv kunne jeg godt tænke mig at gøre det lidt, bare for at se verden, men ellers er der nok at køre herhjemme.

På de bonede gulve

Specialet flyttemand findes ikke længere i chaufføruddannelsen, hvorimod man kan specialisere sig i f.eks. renovation, så erfaring med specialopgaver som flytning af flygler eller kunst får han i praktikken.

Her byder netop Møbeltransport Danmark på nogle af de mere særprægede opgaver, bl.a. med opgaver for Udenrigsministeriet med at flytte for fremmede ambassader.

- Det kan være ret spændende at pakke ned sådanne steder, fortæller Niels.

- Det er også sjovt at se forskellen på den måde, vi pakker tingene ned, og den måde tingene er pakket, når vi modtager dem fra udlandet. Vi er ret miljøbevidste med hensyn til ikke at bruge for meget indpakning.

Lige nu beskæftiger Niels sig en del med denne side, da han er tilknyttet firmaets eget snedkeri, hvor der fremstilles flyttekasser til specielle formål.

- Vi var et par elever, der selv foreslog, at vi blev flyttet lidt

rundt på afdelingerne, så vi også lærte, hvordan det foregik der, forklarer han.

- Nu kommer vi rundt på snedkeriet, pakkeriet og kontoret. Så kan vi også træde til, hvis de pludselig er underbemande der på grund af sygdom.

Godt arbejdsmiljø

Selvfølgelig kan jobbet være hårdt - tungt ihvertfald (gyserhistorien er møbeltransport til Schweiz, hvor man opdager, at man ikke kan se huset, når man parkerer ved husnummeret... fordi huset ligger oppe ad en bjergside) - men det er også meget varieret, og det synes Niels Lunde godt om. Samtidig har han fået mange nye venner på jobbet.

- På så stor en arbejdsplads vil man altid møde nogen, man klikker med.

Vi er nogle stykker, der tager i byen sammen.

Vi har en dartklub, der spiller turneringer med andre firmaers klubber, og der er store arrangementer i fællesklubben.

- Jeg oplever godschauffør-uddannelsen som en meget fleksibel uddannelse, slutter han.

- Jeg tror, det bliver svært at komme til at gå arbejdsløs. Vi kan mange ting med både truckcertifikat og krancertifikat, men selvfølgelig håber jeg at kunne blive her i firmaet. Man skal kunne lide at køre lastbil, og det kan jeg.

EN STOR FAMILIE

For fire og fem år siden stod de selv og skulle beslutte sig for en karriere efter handelsskolen, nu kører de rundt i uddannelseskaravanen og gør reklame for uddannelse som elev i Jysk. De er, med Camilla Cappelens ord, blevet en del af familien.

Både Morten Jensen og Camilla Cappelen er faldet for korpssånden i Jysk. Morten havde allerede prøvet at arbejde ufaglært for kæden, mens Camilla egentlig slet ikke havde tænkt i den retning, da hun skulle træffe et valg efter handelsskolen. Det tog dog ikke lang tid, før de var overbeviste.

- Man får løn på skoleopholdene. Det er fedt, og det er der mange handelsskoleelever, der falder for, siger Camilla.

- Man behøver ikke engang have penge med på skolen, supplerer Morten. - Man får både mad og drikke, så lommepenge er kun nødvendige, hvis man f.eks. skal købe cigaretter. Man kan spille golf og squash, og man tager på biografure sammen.

Styrker sammenholdet

- Der bliver i det hele taget gjort meget ud af, at ryste os sammen på skolen. Det er det, det første skoleophold går ud på.

Det giver et tæt sammenhold, hvor man får gode kontakter med andre i virksomheden. Vi er en stor jysk familie.

Ud over introopholdet har eleverne fire skoleophold á 14 dage, altså et ca. hvert halve år i løbet af de to års elevtid. At eleverne således bliver uddannet helt i Jysks ånd, betyder imidlertid ikke, at uddannelsen ikke kan bruges andre steder.

- Det er en solid uddannelse, mener Camilla. - Vi kan sagtens få stillinger andre steder.

Men vi er også efterspurgt inden for kæden. Der er stillinger at få andre steder i landet, og man kan søge til udlandet, hvor Jysk også har etableret sig.

Lederuddannelse

Endelig er der mulighed for at videreuddanne sig og gøre karriere inden for kæden. Både Camilla og Morten er i øjeblikket ved at uddanne sig til salgsledere (Store Manager Trainee, SMT). Faktisk er Morten allerede nu, med syv

måneder tilbage af sin uddannelse, blevet konstitueret som butikschef i Haslev.

- Der er rift om pladserne som trainee, siger Camilla. - Men hvis man ikke kommer ind det ene år, så må man kæmpe om en plads næste år. Der starter 2 hold á 15 elever hvert år.

- Det er ikke alle, der holder fast, fortæller Morten. - Men de fleste ender efterfølgende som butikschef eller salgsledere. Også her er der en mulighed for at fortsætte karrieren i udlandet. For mit eget vedkommende er det ikke det, jeg går efter, men det kunne være spændende at komme til at arbejde med indkøb.

- Ja, det kunne være spændende i en kortere periode. Man kan jo hele tiden komme hjem til den jyske familie, tilføjer Camilla.

Når man vælger en karriere i detailhandlen, er der selvfølgelig visse ulemper, man skal tage højde for.

- Når man har valgt at stå i butik, så kan man ikke regne med et 8-16 job, påpeger Camilla.

- Der er de åbningstider, der er. Men hvis vi skal arbejde i weekenden, så har vi til gengæld fri en onsdag-torsdag. Jeg synes heller ikke, det er så fysisk hårdt. Vi er gode til at dele opgaverne efter vores fysiske styrke.

- Og vi har hjælpemidler til alt, der kræver tunge løft, tilføjer Morten.

Både Camilla og Morten forventer at arbejde for Jysk om fem år. Begge håber til den tid at være blevet butikschef.

Uddannelseskaravanen

I mellemtiden optræder Camilla og Morten som ambassadører for Jysk i en 'uddannelseskaravane' til handelsskolerne, hvor de anbefaler en karriere inden for kæden.

Der ligger et stykke seriøst arbejde bag, at man gerne vil have 100 elever i år.

- Der er hele tiden behov for elever i Jysk, understreger Morten.

- Meget tit virker det, som om handelsskoleeleverne mest interesserer sig for, hvordan elevlønnen er, siger Camilla. - Jysk giver måske ikke den højeste, men til gengæld deltagere eleverne på lige fod med de øvrige medarbejdere i bonusordningerne. Vi bliver nemlig belønnet, hvis butikken får et godt resultat, så på den måde kan det også økonomisk være en god satsning med Jysk.

- Det, der er motivationen for mig, er ikke så meget lønnen, som det, at jeg arbejder et sted, hvor jeg kan lide at være, hvor jeg har det godt med mine kolleger og chefer, opsummerer Morten. - En høj løn kunne ikke lokke mig til at arbejde et sted med dårligt arbejdsklima og en sur chef. Det er det ikke værd!

REKLAME- FOTOGRAF: VÆRD AT VENTE PÅ

Christiane Juuls drøm om at blive reklamefotograf blev bremsset af krisestemningen, der i første omgang fik fotografene Erik Bjørn & Kompagni til at skære ned i antallet af elever. Men hun havde gjort et godt indtryk og fik chancen igen et år senere.

At også reklamebranchen og dermed fotografene, også er ramt af krisen, kan der ikke være tvivl om, og det betyder noget for antallet af elevpladser. Således udsætter Københavns Tekniske Skole i Tårnby sit hovedforløb for fotografene et halvt år, så de kan få nogle flere med til august, som til den tid har fået en elevplads. Ellers var der foruden Christiane kun to elever klar til hovedforløbet på skolen i denne måned. Men også i denne branche tages der altså trods alt elever ind!

Det jeg var god til

Heller ikke i gode tider er reklamefotografi et stort fag. Det kræver både vilje, talent og evnen til at bruge sit netværk at finde en elevplads. Til gengæld kræver det ikke formelt mere end Folkeskolens afgangsprøve at søge ind.

- Jeg startede på HF, men det var ikke mig på det tidspunkt, indrømmer Christiane. - Men jeg har længe interesseret mig for billeder, og en veninde fortalte mig om Københavns Film- og Fotoskole, så der søgte jeg ind. Det er en kunstorienteret uddannelse, men jeg oplevede pludselig, at det med foto var noget, jeg var god til. Jeg kunne lide det, og folk sagde, at det jeg lavede, var godt. Det betød meget, at jeg havde en god lærer, der som jeg var interesseret i portrætter.

Gjorde indtryk i praktik

Det var imidlertid ikke givet, hvad Christiane skulle derefter. Hun fulgte forskellige grundkurser på teknisk skole, før hendes veninde skabte en kontakt, og det lykkedes hende at få en måneds praktik hos Erik Bjørn & Kompagni, hvor hun gjorde et godt indtryk.

- Desværre var udsigterne på det tidspunkt ikke til, at de kunne tilbyde mig en elevplads, men jeg fik en god anbefaling, og vi aftalte, at de ville give besked, hvis der blev en plads senere, fortæller Christiane. - Så gik der et år, hvor jeg ikke fik nogen plads, og jeg havde egentlig søgt ind på en kunsthøjskole i Skotland, da jeg fik tilbuddet om en elevplads her. Den mulighed ville jeg måske aldrig få igen, så det

valgte jeg. Elevtiden bliver ikke kun brugt med at fotografere. Eleverne fungerer som assistenter for de uddannede fotografere, hjælper med at stille op, pakker udstyr ned, behandler fotografernes billeder i computeren og tager sig af alle mulige praktiske opgaver. Man får elevløn under hele uddannelsen.

Vigtigt at gøre noget selv

- Og jeg har adgang til studiet og alt udstyret efter arbejdstid, så jeg kan lave mine egne ting og eksperimentere lige så meget, jeg har lyst til, siger Christiane. - Det er vigtigt, at man gør noget selv. Men man lærer også meget ved at assistere de erfarne fotografere. Det er en fordel, at der er mange fotografere tilknyttet Erik Bjørn & Kompagni, for de arbejder på forskellige måder og med mange forskellige opgaver.

- I løbet af elevtiden vil jeg 'stige i graderne' og efterhånden få tildelt opgaver på egen hånd af fotografene. Så får jeg lært at stå på egne ben.

Fotografjobbet indebærer nemlig ofte, at man er sin egen herre. Det kan være i et fællesskab med andre fotografere.

- Så kan man deles om kontorudgifter, studie og udstyr. Det er nødvendigt selv at være opsøgende, så jeg bruger også læretiden på at få gode kontakter. At have et godt netværk er en stor del af at få succes i denne branche.

- Og så må man tage med, at der er nogle opgaver, der ikke er så sjove som andre. Men de er med til at betale regningerne.

Samlet tager fotografuddannelsen 4 1/2 år, hvoraf ca. et år foregår på Københavns Tekniske Skole i Tårnby (eller den tilsvarende skole i Viborg). Resten af uddannelsen foregår hos en fotograf, hvor man fungerer som assistent. Man kan ikke tage hovedforløbet, med mindre man har skaffet sig en elevplads. Uddannelsen sluttes med en svendep prøve, hvor man både har en skriftlig prøve og skal præsentere 25 fotografier i fem forskellige kategorier, hvor 'arkitektur', 'portræt' og 'produkt' er obligatoriske.

Christiane Juul har selvfølgelig selv stået for fotografiet i artiklen her på siden.

OVERVANDT FORDOMMENE

Kittelklædte damer, der smører rugbrød på samleband. Sådan var også Marie Borgvolds fordom om jobbet som smørrebrødsjomfru, men den opfattelse har hun revideret. Især efter at hun har fået plads som elev på Aamanns på Østre Farimagsgade.

Der er måske et stykke vej fra naturvidenskab på RUC til smørrebrød på Aamanns, men for Marie Borgvold handler det om, at hun elsker at lave mad.

- Jeg har taget Htx og læst et år på RUC på naturvidenskab, men det blev for teoretisk for mig, siger Marie. - Hele mit liv har jeg haft fritidsjobs, der havde noget at gøre med mad. Jeg startede som opvasker som 13-årig. Da jeg elsker at lave mad, tænkte jeg, at jeg lige så godt kunne uddanne mig i det.

Helt fra grunden

Hendes tanke var i første omgang at blive kok. Hun havde nemlig også det traditionelle bille-

de af en smørrebrødsjomfru som en, der bare pynter smørrebrød med færdiglavet pålæg. Men det er meget mere:

- Her laver vi det hele fra grunden; vi bager eget brød, laver eget pålæg, laver desserter og kager. Samtidig er der den fordel ved at være smørrebrødsjomfru, at arbejdstiderne passer bedre med at have en familie sammenlignet med kokken, der som regel har aftenarbejde. Smørrebrødsjomfruen står gerne for frokostanretningen - det kan være i en kantine eller en restaurant - eller for morgenmadsbuffeten. Selvfølgelig er restauranterne blevet presset af den nuværende krise, men til gengæld spiser folk også mere take-away mad, som

netop kan være lavet af en smørrebrødsjomfru, så Marie tror, at hendes jobmuligheder er gode... for slet ikke at tale om efterspørgslen fra turisterne, der skal smage det legendariske danske smørrebrød.

- Om jeg får job et sted som her eller i en kantine er ikke det væsentlige for mig, siger Marie. - Det, der betyder noget for mig, er, at jeg får lov til at arbejde med nogle råvarer, som jeg kan være bekendt.

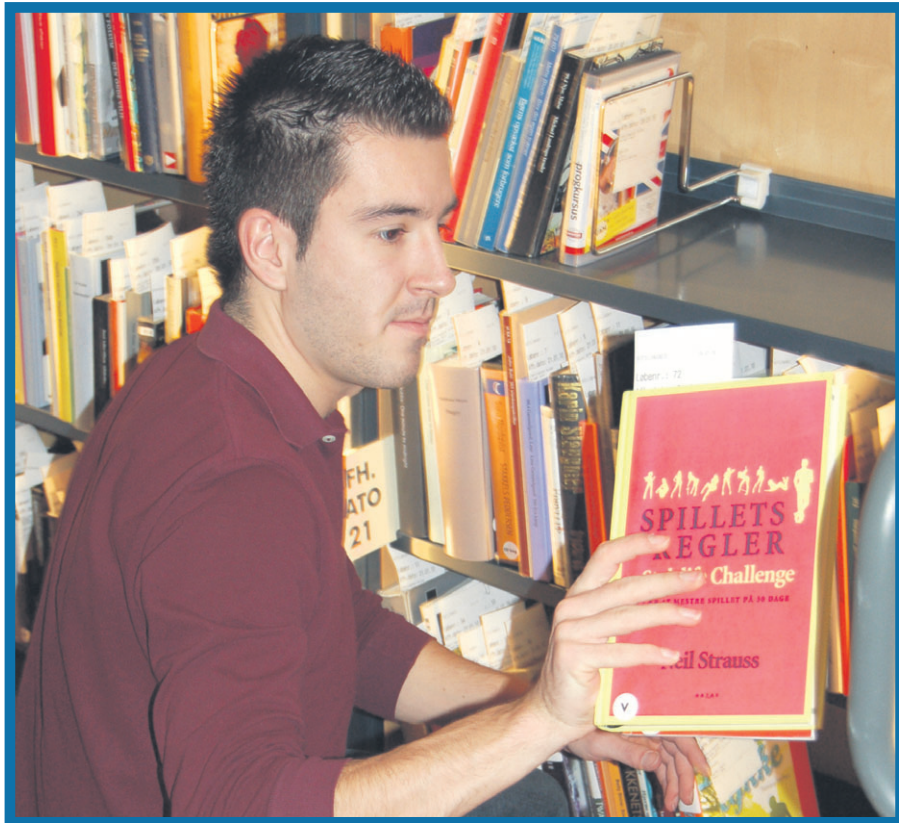
40 liter mayonnaise

Netop på Aamanns ligger hendes uddannelse måske mere over i retning af en kok, mens hun lærer de mere klassiske discipliner på skolen. Men hun kan sit håndværk: - Mange steder bruger man færdiglavet mayonnaise, og selv om vi lærer, at røre en frisk mayonnaise på skolen, så er det noget andet at stå her og fremstille en portion på 40 liter!

Uddannelsen som smørrebrødsjomfru tager 2 1/2 år oven på grundforløbet. Marie selv blev nærmest 'headhuntet' af Aamanns, der havde behov for en lærling, så hun startede faktisk med at arbejde der ved siden af grundforløbet. Selv om der er pæn efterspørgsel uddannes der relativt få - på Mariés hold f.eks. 3 smørrebrødsjomfruer ved siden af 22 kokkelever.

IKKE KUN ET KVINDEFAG

At sidde på kontor i det offentlige kan være mere spændende og afvekslende, end det umiddelbart ser ud, lyder Bünjamin Zejnels vurdering som kontorelev i Københavns Kommune.

Fordelen ved at være kontorelev i så stor en virksomhed som Københavns Kommune er, at man kan prøve en masse forskellige ting. Det første år at sin elevtid tilbragte Bünjamin Zejnel i Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF), hvorefter han blev flyttet til Kultur- og Fritidsforvaltningen, hvor han i øjeblikket arbejder i Kulturstation Vanløse (en sammenlægning af Vanløse Bibliotek og Kulturcentret i Vanløse). Sidste halvår af elevtiden kommer han til at tilbringe i Fritid og Idræt.

- Her på biblioteket er vi nogenlunde lige

mange kvinder og mænd, men ser vi på hele Kulturstation Vanløse, så er der da overvægt af kvinder i administrationen, indrømmer Bünjamin. - Det er vel generelt for servicesektoren.

Omvej til kontoret

Efter folkeskolen tog Bünjamin i første omgang en studentereksamen, men da han besluttede sig for at søge mod offentlig administration blev han nødt til at supplere med nogle kurser (GSK) på handels-skolen.

- Man kan sige, at jeg tog en lille omvej, siger han. - Hvis jeg havde valgt handelsgymnasiet (HHX) kunne jeg have søgt lige ind.

Tanken om at blive kontorelev kom for Bünjamins vedkommende af, at hans søster og flere af hans venner er gået den vej. Han søgte elevplads flere steder - også i det private erhvervsliv - men endte med at vælge Københavns Kommune. Det har han ikke fortrudt.

Bøger og borgere

- En typisk dag her på biblioteket går med at registrere og stille biblioteks-bøger op - det er kontor-assistenternes, der tager sig af de bøger, folk bestiller hjem - at lave kasserapporter, besvare telefoner og yde andre former for borgerservice. Der er langt mere kontakt med borgerne her end i Børne- og Ungdomsforvaltningen, men det ligger i uddannelsen i kommunen, at i hvert fald et halvt år foregår et sted med borgerkontakt.

Bünjamin har ikke endelig besluttet sig for, hvad han vil, når han er færdiguddannet om et lille års tid.

- Jeg kunne godt forestille mig at arbejde i Københavns Kommune, siger han. - Der åbner sig hele tiden stillinger, så der kommer noget fornyelse. Men det kan også være, at jeg vil læse videre. Men det kunne også være inden for offentlig administration i kommunen.

EN UDDANNELSE MED UDVIKLING, ET JOB MED FREMTID

Hører man til dem, der tænker i beskæftigelsesmulighederne, så er social- og sundhedsuddannelserne (Sосу) en god satsning. Det er det også, hvis man godt kan lide at arbejde med mennesker. Samtidig er der god mulighed for hele tiden at bygge ovenpå.

Ljiljana Jørgensen har arbejdet inden for plejeområdet siden 1992. De første år arbejdede hun som ufraglært, men tog uddannelsen som Sosu-hjælper i 1996.

- Men efterhånden kunne jeg mærke, at jeg manglede udfordringer, fortæller Ljiljana. - Derfor søgte jeg ind som Sosu-assistentelev i Københavns Kommune. Det betød meget, at man forrige år indførte voksenelevløv, så jeg kun gik et par hundrede kroner ned i indtægt om måneden. Selvfølgelig var det lidt svært de første par måneder, hvor jeg skulle købe bøger ind til studiet.

God kobling mellem teori og praksis

Uddannelsen til Sosu-assistent tager 20 måneder, hvoraf de 12 er praktik inden for tre forskellige områder. Ljiljana er i øjeblikket i praktik inden for psykiatrien på Skt. Hans i Roskilde.

- Der er en god kobling mellem teorien og praktikken, siger hun. - Det er ikke traditionel tavleundervisning, som det var før. Vi får nogle oplæg, som vi skal arbejde videre med. Vi bliver gerne provokeret til selv at søge viden. Når man har været ude at arbejde, kan det godt være svært at sætte sig på skole-

bænken og koncentrere sig om at læse - og man skal læse meget - men man vænner sig til det. I det hele taget har Sosu-uddannelserne gennemgået en vældig udvikling bare i den tid, Ljiljana har været tilknyttet området. Sosu-hjælperuddannelsen er blevet 2 måneder længere, assistentuddannelsen 8 måneder.

- Vi skal også kunne lidt af hvert, forklarer Ljiljana. - Mange opgaver, der tidligere blev udført af sygeplejersker, står Sosu-assistentene for i dag. Det er en god uddannelse, og jeg er meget tilfreds. Man får større ansvar som Sosu-assistent, og man får tilsvarende en højere løn.

Mulighed for videreuddannelse

Uddannelserne er tænkt ind i en helhed, hvor man hele tiden har en mulighed for at udvikle og udvide sig.

- Jeg har i hvert fald tænkt mig at søge nogle supplerende kurser, siger Ljiljana. - Man kan også tage et akademisk år oven på assistentuddannelsen, men så vil jeg først have gjort mig lidt flere erfaringer med det praktiske arbejde. Assistentuddannelsen er også adgangsgivende til at læse til ergoterapeut, fysioterapeut og sygeplejerske. I den anden ende af uddannelsen, er der mange, der søger ind som Sosu-assistentelever, så snart de har taget Sosu-hjælperuddannelsen. Det kan nu godt blive en stor mundfuld. Personligt har det i hvert fald hjulpet mig, at jeg havde erfaring fra mange års arbejde som Sosu-hjælper.

Til forskel for mange uddannelser påpeger Ljiljana den store fordel ved at være Sosu-assistentelev i Københavns Kommune, at hun ikke har stået med det problem at have taget en teoretisk del og så ikke kunne finde en praktikplads. - Det er en stor fordel, at det hele hænger sammen som en del af uddannelsen, siger hun. - Og det har simpelthen været en forudsætning for mig, at man indførte voksenelevløvnen. Uddannelsen giver mig større viden og flere muligheder. Jeg får lov til at beskæftige mig med nogle andre ting end før. Men jeg arbejder stadig med mennesker, og det er det, jeg kan lide.

LANDETS STØRSTE ARBEJDSPLADS SØGER ELEVER

Københavns Kommune er landets største arbejdsplads. Derfor kommer kommunen også til at spille en stor rolle i uddannelsessystemet med elev- og praktikpladser. Faktisk planlægger Københavns Kommune at øge antallet af praktikpladser over de kommende år, fortæller overborgmester Frank Jensen.

- Som landets største arbejdsplads har Københavns Kommune en stor rolle og et stort ansvar for at tilbyde fx praktikpladser, fastslår overborgmesteren. - Det er både godt for kommunen og de unge: Vi hjælper de unge med at gennemføre en ungdomsuddannelse og Københavns mange institutioner - fx i plejesektoren - får en saltvandsindsprøjtning på medarbejdersiden med mere uddannet personale.

Som alle andre kommuner kommer København til at mangle 'varme hænder', der kan tage sig af vores børn, ældre og handicappede borgere. Derfor skal vi gøre, hvad vi kan, for at få flere til at tage en erhvervsuddannelse.

- Det er utroligt trist, at mange unge må stoppe deres ungdomsuddannelse i øjeblik-

ket, fordi de ikke kan få en praktikplads efter grundforløbet. Derfor er vi også på vej med en plan for, hvordan vi over de næste år kan tilbyde 500 nye praktikpladser i Københavns Kommune!

Det kan næppe have undgået nogens opmærksomhed, at Københavns Kommune også står med udfordringer på integrationsområdet. Her bruges uddannelse også aktivt: - Københavns Kommune skal gå foran på dette område, siger Frank Jensen. - Og det gør vi ved at være den første - og stadigvæk eneste - kommune i Danmark, der har oprettet særlige integrations- og oplæringsstillinger. I disse stillinger skal 20 procent af tiden gå på uddannelse - fx forbedring af dansk kundskaber. Men det får os nu ikke til at hvile på laurbærene: I de næste år har vi tænkt

os at øge antallet af integrations- og oplæringsstillingerne.

Tilsvarende gør kommunen en indsats over for de unge, der har svært ved at komme i gang med en uddannelse:

- Som kommune må vi hjælpe erhvervsuddannelserne med også at få de mere udsatte unge igennem en uddannelse. Vi er opmærksomme på, at der også er behov for pladser til de unge, som har det særligt svært. Vi vil forstærke samarbejdet med uddannelsesinstitutionerne og deres vejledningstilbud, så vi kan målrette vores indsats bedst muligt.

Nu er uddannelse ikke kun noget, der foregår, før man starter en karriere. Medarbejderne skal løbende opkvalificeres, og det bliver de i Københavns Kommune.

- Alle forvaltninger i kommunen har som andre

seriøse arbejdspladser stor fokus på hele tiden at opkvalificere medarbejderne, fastslår Frank Jensen. - Der er fx oprettet såkaldte Akademier, som konstant udvikler nye kompetenceudviklingsprogrammer.

For eksempel tilbyder Socialforvaltningens akademi - SOFAkademi - alt fra AMU-kurser, forløb for hele arbejdspladser til moduler på diplomuddannelser, så der er kompetenceudviklingsmuligheder til alle medarbejdere på institutioner og bo- og dagtilbud. I min egen forvaltning - Økonomiforvaltningen - har vi besluttet, at medarbejderne skal bruge 10 procent af arbejdstiden på at dygtiggøre sig. Og det gør de. På tværs af alle forvaltninger har vi meget fokus på at udvikle vores ledere, fordi vi tror på, at kompetente ledere giver både medarbejderglæde og gode institutioner.